REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emoric Lesner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. Iulin Leopold (VII Erzsebet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 107. Brașov, Joi 15 (28) Mai. 1908.

Criză ministerială aplanată.

Am zis că criză nu va isbucni între miniștri comuni ai monarhiei noastre; deși br. Aehrenthal și cu baronul Schönaich și-au fost dat demisiunea pe motivele cunoscute.

Nu va fi criză întâiu pentrucă nu-o voiește Majestatea Sa, după cum declară categoric în autograful adresat ministrului casei împărătești și de externe, al doilea fiindcă creștinii-sociali în fața jubileului Impăratului și Regelui au renunțat de a accentua mai departe conflictul pe cale parlamentară.

Au avut așadar Kossuth și cu tovarășii săi din coaliție și de astădată un mare noroc, că hotărârea monarhului a eșit în favorul lor, Majestatea Sa declarându-se foarte mulțumit de modul cum s'a rezolvat cestiunea urcărei soldei oficerilor și că are deplină încredere în ministrul de externe și în ministrul de răsboiu comun și dorește ca să rămână în posturile lor. Pe br. Aehrenthal îl provoacă în special să-i prezenteze propunerile sale în ce privește conchiemarea la timp a delegațiunilor.

Autograful preaînalt, în forma în care s'a redactat și publicat, mai indică o împrejurare importantă. Monarchul mai dă să se cunoască prin-trânsul, că nu aprobă rezistența ce se pregătise în sânul parlamentului austriac față cu compromisul încheiat de guvern, în special față de amânarea conchiemărei delegațiunilor. Partidul creștin-social a voit să ia cu această ocaziune poziție mai energică contra pretensiunilor guvernului unguresc, ce i-se par prea esagerate, — în scopul de a accentua astfel mai cu tărie conflictul între interesele generale ale monarchiei și între nizuințele de putere kossuthiste.

Se vorbește de o audiență, ce a avut'o primarul Vienei Dr. Lueger la Majestatea Sa în cauza jubileului, și se afirmă că la această audiență monarhul ar fi adus vorba și asupra cestiunilor actuale politice asigurând pe dr. Lueger că e foarte mulțămit cum merg trebile, dându-i astfel să cunoască că nu vede bucuros mișcarea de rezistență ce s'a produs în partidul creștin-social. In urma aceasta Lueger să fi dat partidului său avisul de-a se liniști și a pune iarăși arma la picior, ceea ce s'a și făcut.

Știrile aceste aduse de foile din Budapesta nu sunt controlate, au însă timbrul verosimilității și dau pe față bucuria, ce o simt Ungurii dela putere, că lucrurile au luat iarăși o întorsătură atât de favorabilă pentru ei.

Dimpotrivă organele vieneze ale partidului creștin-social trădează supărarea și „durerea", ce le-a cuprins în urma acestei întorsături. Cea mai sinceră expresiune o dă acestor sentimente organul creștin-social „Reichspost", scriind într'un ton amărît între altele: „Fidelitatea dinastică nu poate să deslege pe deplin pe cetățeanul austriac de datoriile față cu patria. De aceea nici cuvântul Monarchului, ori cu câtă devoțiune este primit, nu poate să alunge durerea despre aceea, că în cazul de față a triumfat earăș voința guvernului koșutist asupra bunelor intențiuni ale delegațiunilor austriace și mai ales asupra celor mai însemnate interese ale imperiului." Incheie prin a asemăna istoria promisiunilor făcute în delegațiuni de miniștri comuni și a deslegărei, ce le-o dă autograful împărătesc pentru cuvântul dat — cu „retragerea ordinului către armată dela Chlopy și cu toate cele petrecute în ultimii doisprezece ani."

Numai organul lui Lueger zice în scurte cuvinte, că autograful prea înalt va contribui în mod însemnat de-a ușura și factorilor parlamentari din Austria resolvarea afacerei, asupra căreia s'a încheiat compromisul.

Scrisoarea Maj. Sale Monarchului adresată bar. Aehrenthal. Maj. Sa Monarchul a adresat, precum știm, baronului Aehrenthal, ministrul afacerilor străine, o scrisoare autografă. Iată această scrisoare: »Apreciez motivele cari v'au determinat pe d-voastră și pe feldzeugmeisterul de Schoenaich, ministrul meu de răsboiu, a-mi prezinta cereri de a fi absolvați de funcțiunile ce ocupați, dar socotesc că motivele invocate sunt insuficiente spre a mă determina să primesc cererea făcută. *Ultima conferință a miniștrilor*, grație acordului tuturor factorilor interesați și *în special în urma deferenței ambelor guverne pentru hotarârile luate în vederea unei soluțiuni satisfăcătoare a chestiunei soldei ofițerilor și îmbunătățirei materiale a trupei, a avut un rezultat bun* și cu o sinceră satisfacțiune am luat cunoștință de acest acord. Aștept propunerile d-voastre pentru convocarea la timp a delegațiunilor pentru viitoarea sesiune și-mi rezerv a lua o hotărâre în această cestiune. Vă încredințez pe d-v. și pe ministrul meu de răsboiu de neîntrerupta și deplina mea încredere. Dorința mea este ca amândoi să păstrați funcțiunile ce ocupați și să continuați a-mi da ca și până în prezent serviciile voastre încoronate de succes și recunoscute de mine cu gratitudine«.

Din dietă. Desbaterea budgetară s'a sfârșit în ședința de eri. Părinții patriei au dat gata în două ședințe două din cele mai importante budgete. In ședința de alaltăieri a dietei s'a votat budgetul ministrului de honvezi. Din desbaterea acestui budget este de remarcat discursul dep. secui *Nagy*, care nu primește budgetul. Nagy a zis între altele, că nu voește să voteze urcarea salarului pe seama ofiterilor dela honvezime, căci de-a dreptul vorbind, honvezime maghiară nici nu există. E un simptom periculos faptul, că ofițeri din armata comună sunt aplicați la honvezime. Nu se poate împăca deloc cu instructia militară. Păreții școalelor militare sunt plini de scene, cari represintă luptele dela Aspern, Custozza și Königrätz, cât despre luptele glorioase ale maghiarilor, — nici pomană. In loc de marșul lui Rakoczi se cântă Gotterhalte. In oștire grasează absolutismul. Ofițerii sunt prea servili, căci colonelul e un atotputernic; el strămută ofițerii după cum îl tae capul. In astfel de împrejurări nici un om de omenie nu poate să rămână la honvezime. Landwehrul progresează mereu, câtă vreme honvezimea stagnează. Nici măcar artilerie nu are etc.

S'a început apoi desbaterea budgetului ministrului de finate, care s'a sfârșit eri după amiazi. Minisrul Wekerle a pus în vedere mai multe îmbunătățiri. A zis între altele, că situația materială a funcționarilor se va îmbunătăți în curând. Pragmatica funcționarilor se află deja în lucrare.

Nu se va face fuziune. Din Budapesta se anunță, că planul proiectatei fuziuni a tuturor partidelor maghiare a dat fiasco. Miniștrii Andrassy și Zichy au declarat în numele partidelor lor, că neavând încredere în partidul independist, nu vor fusiona cu independiștii.

Exodul din partidul kossutist. Deputatul Gaston *Gaál*, care 20 de ani a fost membru în partidul independist-kossuthist, a anunțat verbal apoi în scris, precum știm, repășirea sa din partid. In scrisoarea adresată președintelui partidului Francisc *Kossuth*, dep. Gaston dă expresiune în ton năcăjit regretului cu care face acest pas, dar convingerea îl oprește de a trece peste cadrele promisiunilor, ce le are față de alegătorii săi.

Astfel de promisiuni, știm, că toți membrii partidului au făcut la alegeri. Firește câte unul din 200 de inși trebuie să mai facă și pe conștiențiosul și pe înflăcăratul kossutist.

Partidul creștin social și cestiunea urcărei soldei oficerilor. Ziarele maghiare înregistrează cu o oarecare satisfacție, că *Lueger* cu partidul său, era cât p'aci să se compromită în afacerea cestiunilor militare dela ordinea zilei. Ziarele maghiare primesc din Viena știrea că într'o audiență ce a avut-o Lueger la Majestatea Sa în afaceri de ale jubileului, Maj. Sa Monarchul i-a comunicat între altele că e satisfăcut cu rezultatele ajunse de miniștrii comuni *Aehrenthal și Schönaich* în afacerea ameliorării situațiunei materiale a ofițerilor și soldaților. In urma acestei comunicări Lueger a conchemat ședința partidului social-creștin, în care partidul a statorit, contrar hotărârilor luate mai înainte, că rezultatele obținute, partidul le consideră de satisfăcătoare. Dacă mai întârziau o zi, era de ajuns ca să fie compromis partidul, care se pregătise cu o interpelație în afacerea soldei ofițerești. — spun foile maghiare.

Pelerinajul la Roma.

II.

— Dela corespondentul nostru. —

Roma, 22 Mai n.

Porniți dela Ancona la 11 ore noaptea am sosit în fine la Roma. Patru-cinci cupee ne stăteau la dispoziție; am putut astfel odihni peste noapte, cât de cât. Pe la 4—5 oare însă zorii ne-au trezit, și no-

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Scrisori — către mai mulți.*)

Cluj, 10 Mai v. 1908.

Fie deci voia ta — care e și a mea — dragă P.

Iți sunt chiar dator să spun ceva și eu la discuția, în care tu ai intrat cu o nouă notă: cu nota reală, sau — pesimistă, cum vor grăbi să zică cei cu musca pe căciulă!! Iți sunt dator de când odată și tu ai fost bun să faci reclamă unui articol scris de mine, discutând chestia pusă în el. In adevăr idee norocoasă. De ce pacoste, să nu ne facem noi reclamă, *reciproc*, noi »nerecunoscuții«, sau »escomunicații«, când »cei dela putere« nu vreau odată cu capul să ne iee în seamă, (de înțeles, să crezi, ne înțeleg foarte bine), iar dacă noi înșine, fie-care pentru sine, ni-am face reclamă, toată lumea ne-ar sări în cap: »o gură spartă, un închipuit, unul ca și noi!« Vezi, în adevăr ingenios, așa dacă ne-o facem reclama reciproc, unul pentru celălalt, înțeleși pe ascuns, cu băgare de seamă, nimeni n'o să zică o vorbă rea; nici o bănuială. Vom fi și noi modești, și cinstiți, și mai știi ce. (Nu »unul ca și noi«!!) Bine să fie cuvântat cel ce ne-a dat ideea.

Dar un lucru, din capul locului. Tu știi că eu totdeauna am fost numai »dilettant« în lumea condeielor. Serios neserios, muncă obositoare sau muncă de pripeală, gânduri curate sau gânduri murdare, ce are a face. Simt tot mai mult, că la noi nu poți avea dreptul de ați zice scriitor de profesie, »publicist«, numai după ce ai isbutit norocos, să dai faliment cu o revistă sau ziar....

Ei, dar să ne desbărăm sufletele de tot ce ar putea fi taxat în »Lupta« de »supărări senzibile«, când ne apucăm de-o problemă așa de capitală, ca cea a tinerimei române.

*

Am ținut să-ți spun cele de mai la deal, ca să am iertarea ta pentru steluțele ce voiu face necontenit. Ca de la un dilettant, ca de la un gazetar român — tînăr — care mai umblă pe la universitate să mai facă și studii, nu te poți aștepta la un articol întreg, la o discuție espusă sistematic. Te rog deci să te îndestulești cu câteva frânturi, cu câteva observații superficiale. Da, superficiale. Ce crezi, aș putea să fiu nepreocupat, față de mediul în care trăesc? Nepreocupat și nemolipsit?

*

De-altfel, multe lucruri noi, de tine, cu care discutasem mai des, necunoscute, abia voi putea să spun.

Pentru mine toată chestia, în jurul căreia ne învârtim, — *păcatele tinerimei române* — e cât se poate de simplă. Ea e nimic mai mult, adecă nimic mai puțin, decât *problema de educație a tinerimei române.*

Voi supăra pe mulți, dragă frate, o știu, dar caută s'o spun odată verde: *tinerii noștri sunt rău crescuți, grozav de rău crescuți!!* Avem în cea mai mare măsură însușirea rassei latine: nepăsarea părinților față de copiii lor. Asta-i! Nu că avem »aristocrați«, și nearistocrați, sau, clasificarea ta, băieți de domn, băieți de țereni, și băieți buni; ași, mult mai simplu, avem o grămadă de băieți rău crescuți, și numai puțini, de tot puțini, cari au avut parte de-o creștere mai bună acasă, sau ei înșiși au știut să-și *câștige* o creștere pe care n'a fost nime să li-o *dee*!

Am înțeles acestea, dragă P., numai după ce am avut prilej să dau câteva târcoale printre germani. Am văzut acolo intimitatea vieții familiare, am văzut cu deosebire relația între tată și fiu, cei mai buni doi prietini cari nu se tem unul de celalt, și nu cred că trebue să se sfiască unul de celalt pentru *micile* greșeli omenești — și de atunci eu înțeleg foarte bine ce este buba tinerimei noastre: creșterea rea, creșterea ce nu se dă!

Deatunci, apoi, eu am și renunțat pe veci la toate planurile ce pe atâța vă frământă: oare cum ați putea »reforma« pe colegii voștri?

*

Intre două steluțe apropiate (egal: într'un scurt parantez) nu-i păcat să răspundem la două întrebări, una: se poate oare, ca lipsa de creștere să bântue o generație întreagă? Cealaltă numai atât?

Răspuns, la cea dintâi: da, se poate ușor. Noi n'avem o viață socială consolidată și pe deasupra sântem un popor vanitos! Noi într'una facem salturi în na-

---

*) D-l Sever Dan, care ne trimite aceasta scrisoare ia parte la discusiunea, ce au provocat'o niște articole apărute în „Neamul românesc", apoi în „Țara Noastră" și în „Unirea", despre tinerimea română. Noi până acuma nu am luat parte la această discuție, și publicând scrisoarea d-lui Dan, voim să dăm ocaziune cetitorilor noștri a cunoaște cuprinsul și mersul discuției, precum și părerile ce le are despre cele scrise și afirmate în foile amintite, d-l Dan, unul din reprezentanții tinerimei noastre. *Red.*

am desfătat în priveliştele de Mai ce ne ofериau regiunile. Dela ţărmurul mării neam pomenit între munţi stâncoşi Curând ne găsim în valea râuletului *Nera*, care se varsă în Tibru. Valea cu mulţime de variaţii, ne oferе când stânci pleşuve, când coaste împădurite, când castele învechite, cu întărituri ruinate, ca nişte cetăţi părăsite. Peste toate se revarsă un aer proaspăt de dimineaţă, îmbalsamat de exhalarea unei vegetaţie viguroasă.

Intrăm apoi în valea Tibrului; stâncile dispar; urmează colinele cu turme de oi, cu stave de cai, şi câmpii mai largi. Eată şi viile italiene! Şiruri de ulmi, pe cari se acăţară nobila viţă. Solul, sub ulmi e sămănat cu grâu sau ovăs. Din ce înaintăm dealurile scad, movilele sunt mai umilite. Pe coastele cu iarbă mare pasc turme de viţe.

In cale ne cad oraşe, ca Arni, Perni, şi altele.

E soare acum si căldura creşte; valea e largă. Roma trebue să fie aproape. Se zăresc nunţii din cealaltă catena, munţii sub cari se umbreşte Tivoli, Grotta Fera şi celelalte. Deci Roma e aproape. Pe drumul de seară se văd care cu boi, căruţe cu muli şi cu cai. Boii sunt negrii ca la noi prin regiuni muntoase. Se văd ţărani călări, ca pe la noi când se pornesc la târg.

In fine un signal deosebit de îndelungat anunţă staţiunea Roma. Eată se văd zidiri mari; urme din vechiul aquăduct; e Roma, e Roma!

Ca un fior dulce trece prin ceata noastră! E Roma!

La 7½ sosim în gară. Episcopul *Dr. Radu*, însoţit de fişcul procurorul conzistorial Dr. Kiss, ne întâmpină de bun sosit. O ceată lungă se înşirue. Episcopul Hossu e cu noi, aranjează totul. Predăm în seamă bagagele, ne suim în trăsuri, şi mergem la hotel o parte, ear cealaltă parte merge la Santa-Marta, un bun ospiţiu pentru pelerini. In fruntea cestor din urmă e Dr. Fireza; ear cu noi, ceata mai mare de 65—70 persoane rămân amândoi episcopii în hotel »Bavaria« sau »Alibert«.

Ne facem toaleta, dejunăm şi ne pornim în grupuri spre a ne orienta. Unii pleacă spre *Pincio*, parcul cel frumos şi înalt, de unde câştigă orientare şi iau aer bun; alţii se grăbesc la *San-Pietro* în vatican, alţii la *forul Traian*. La 12 oare ne găsim iarăşi cu toţii la hotel, şi ne prezentăm iluştrilor archierei, ca să le mulţămim de buna primire, perfectă aşezare şi să-i asigurăm de fieasca noastră alipire. Simţim toţi veseli, ne simţim aca-ă, cu toate că Italienii, cu obiceiurile şi apucăturile lor provoacă oarecare critică nefavorabilă.

(*Prima preumblare.*) După ameazi la 4 oare începem a urma programul stabilit. Pornim într'o preumblare prin Roma. Cei mai mulţi o fac în trăsuri, sub conducerea d-lui Dr. Iacob Radu, ceilalţi pe jos sub conducerea d-lui Dr. Cornel Bulc şi Dr. Elia Dăianu, protopop în Cluj. — Preumblarea are de scop a ne orienta şi se urmează, de toţi astfel:

Pornim din *piazza di Spagna*, vedem *Propaganda*. în care învaţă acum şi ai noştri, şi ne oprim la »*Fantana Trevi*« minunatul isvor, care de atâtea veacuri revarsă darul său răcoritor, dovedind cultul pentru isvoare al Romanilor, ca şi al Românilor.

Privim palatul *Odescalchi*, şi trecem prin *Piazza Venezia*, unde e consulatul Austro-Ungar, spre a vedea forul Traian! — locul care e mai aproape de originea noastră. Columna marelui Impărat, opera lui *Apollodor*, care făcuse şi podul dela Severin, peste Dunăre, atrage admiraţia tuturor. »Ciceronii« spun cele de spus, şi totuşi ai noştri nu se pot deslipi de acest loc sacrat al neamului românesc.

De aci trecem prin »Via Nazionale« la quirinal, spre a admira cele două monumente ale celebrilor genii greci. Phidias şi Praxiteles, — puse înaintea residenţii regelui italian, — trecem pe la villa Barbezini în parcul vestit *Monte Pincio*, împreunat acum de curând — prin o punte largă — cu parcul villei Borgheze. Aci ne preumblăm la umbră, ascultăm muzica şi ne răcorim în tot chipul. De acolo ne scoborâm în »piazza de Popolo« admirabilul cerc, bine gândit, din care pe lângă 2 biserici, la fel, se desfac 3 strade lungi, şi în care 2 fântâni monumentale desfătează ochii şi răcoresc inimile.

(*Ziua a doua.*) După o odihnă bună, de care toţi aveam mare lipsă, azi Vineri, la 22 Maiu, ne pornim dela 9 oare spre *Vatican*, ca să cercetăm monumentele de acolo. Impărţiţi în 2—3 grupuri, ascultăm esplicările date de Dr Iac. Radu, Dr. Vas. Lucaciu şi Episcopul Dr. Vas. Hossu Sub călăuzirea lor toţi Românii viziteazа piazza San-Pietro, basilica San-Pietro şi galeriile vaticane. Bogăţia monumentelor sculpturale din Bazilică, picturile lui Michel Angelo şi Rafael, pe urmă *stanzele* lui Rafael, apoi pinacoteca pictorilor moderni, ne consumă timpul într'un deliciu neîntrerupt până la 1 d. a.

In basilică se fac mari pregătiri pentru serbarea canonizărei unei călugăriţe franceze; cu toate acestea o mulţime de lume mişună prin vastele galerii. Am întâlnit, între alţii 2 Români, de peste munţi, şi vr'o 50 Japonezi, ca să nu mai amintesc de alte neamuri. Francezi sunt deosebit de mulţi. Un pelerinaj de 1200 persoane a sosit azi!

(*După amiazi.*) După siesta prânzului la 4 oare am pornit iar la preumblări de studiu sub conducerea alor 2—3 călăuzi. Am cercetat biserica San-Giovanni în Laterano, Santa-Scalla — Santa Maria-Maggiore, San-Lorenzo şi cimitorul de lângă aceasta din urmă.

Nicăiri în lume cimiteriile nu sunt mai frumoase, mai îngrijite şi mai cu artă înfrumseţate ca aici. Pelerinii noştri au rămas cu cea mai înaltă impresiune despre simţul de pietate faţă de morţi, şi cu hotărârea de a cultiva şi la noi îngrijirea mormintelor.

Din mulţimea monumentelor celebre, cari ne-au atras atenţiunea remarcăm unul. E monumentul unei mame; pe sarcofagul de marmoră de Carara artistul a eternizat acest moment: Mama bolnavă, presimţindu-şi sfârşitul îşi chiamă copilaşul de 8—9 ani la sine. Ea şade pe un fotoliu obosită, îmbrăcată în haine grele, mătăsoase, perfect redate în marmoră. Pruncul vine, şi-l îmbrăţişează, şi îi zice de adio: *Ama Dio, il padre e la Patria.* (Iubeşte pe Dumnezeu, pe tatăl tău şi patria). Monumentul acesta, dintre cele mai grăitoare, nu va fi uitat de nici unul din noi.

*

Pentru zilele următoare programul ne rezervă încă interesante vederi. Restează forul roman, coloseul, mormântul lui Inocenţiu Clain, Catacombele.

Duminecă Episcopul Hossu va celebra Sf. liturgie româneşte în biserica colegiului de propagandă, în cursul căreia va ordina un cleric român, pe Grigoriu Pop, întru preot, şi pe alţi doi întru diaconi.

Marţi Episcopul Dr. Radu va celebra s.-ta liturgie la altarul principal din Basilica San-Pietro, la care vor azista de asemeneni toţi pelerinii. După sf. liturgie urmează audienţa la sf. Părinte Papa Piu al X-lea.

Discursul de salutare şi omagiu, pe care-l va rosti Prea Sfinţitul Episcop al Orăzii, Dr. Dem. Radu, va releva starea bisericei noastre române şi va accentua legătura de alipire şi dragoste a noastră faţă cu Ţara-Mamă, ca unii ce suntem »*genere et sanquine Romani*« — vorba lui Ioaniţiu împăratul către Papa Innocenţiu al III-lea.

Romanus

Dăm loc corespondenţei de mai jos, care ne descopere un rău, ce de mult s'a dat pe faţă în viaţa băncilor noastre. Exemplul dat de Clujeni prin desbinarea lor, face propagandă. O concurenţă nesănătoasă tinde a diviza şi puterea băncilor noastre. E de lipsă ca în faţa unei astfel de apariţiuni publicul nostru să admonieze pe diriguitorii băncilor noastre a fi mai cumpătaţi şi a nu compromite prin lăcomie prea mare viitorul institutelor noastre de bani. Eată corespondenţa:

De lângă Mureş, 24 Mai a. c.

Mult Stimată Redacţiune!

In una din zilele trecute abătându-mă pe la Alba-Iulia am aflat, că direcţiunea băncei „*Iulia*" ar fi luat conclus de a se convoca o adunare estraordinară, a căreia obiect ar fi de a se decreta înfiinţarea unei filiale în Orăştie — în casul dacă banca soră »*Ardeleana*« şi-ar pune în lucrare conclusul, adus deja, de a înfiinţa o filială în Alba-Iulia.

Asta mă îndeamnă a Vă ruga d-le Redactor, să luaţi notiţă în preţuita »Gazetă«, atrăgând atenţiunea atât a uneia, cât şi a celeilalte bănci:

că oare asta e misiunea băncilor noastre — de a-şi face concurenţă?

de a se aşeza una în coastele celeilalte?

de a face din o straiţă mai plină două goale? etc. Ar fi timpul să cugetăm serios la urmări — nelăsându-ne a fi răpiţi — de patimi isvorâte din interese personale, căci cu mari jertfe le-am înfiinţat. — Şi acuma când sunt puţin consolidate — iată vin a se pune una în coastele celeilalte — pentru de a se întări? — Nu ci pentru de a se ruina una pe alta! — O caracteristică şi asta a timpului.

Anatema între fraţi, ei pe ei se dau legaţi!

Un actionar al »Iuliei«,
vechiu abonent al „Gazetei".

Festivitatea dela Fundaţiunea universitară Carol I.

Bucureşti, 11 Maiu 1908.

Intru amintirea înfiinţărei Fundaţiunei universitare Carol I., care a împlinit 13 ani de funcţionare, s'a ţinut Vineri, 9 Maiu la ora 1 p. m. în Bucureşti o şedinţă solemnă în marea sală a bibliotecei, sub presidenţia ministrului instrucţiunii publice. La aceasta solemnitate au luat parte: P. S. S. Episcopul Dunării de jos. D-l Ioan Kalinderu; D-l prof, Ioan Bogdan, decanul facultăţei de litere. D-l prof. E. Pangrati, decanul facultăţei de ştiinţe. D-l prof. G. Chiriacescu, decanul facultăţei de teologie şi alte notabilităţi.

Solemnitatea s'a deschis cu o cuvântare a d-lui rector al universităţei din Bucureşti, aducând elogii Regelui Carol înfiinţătorul acestei fundaţiuni.

D-l bibliotecar al Fundaţiunei a dat citire raportului asupra mersului instituţiunei pe anul trecut Numărul volumelor, cari la 1 Maiu 190 era de 19.778 a sporit în cursul anului, la 30.775. Biblioteca a obţinut autorizaţiunea de a putea aduce cu împrumut pentru cetitorii ei, orice lucrări, cărţi şi manuscrise aflate în păstrarea bibliotecei imperiale din Strassburg şi bibliotecei curţii imperiale din Viena. In afară de cărţile aflate în bibliotecă, s'au mai pus la îndemână cetitorilor 76 reviste străine câte 1, 2 reviste de seamă, în limba franceză şi germană, pentru fiecare specialitate şi 40 de reviste româneşti dintre acele, cari apar în ţară şi pe la hotare. Dela 1 Aprilie 1907 până la 1 Aprilie 1908 biblioteca a fost frecventată de 65.082 cititori, cari au consultat 88.181 cărţi şi reviste.

Fundaţiunea a continuat a întreţine conform dorinţei augustului fundator, 7 bursieri, fiecare cu câte 100 lei lunar, din cari 4 la universitatea din Bucureşti şi 3 la universitatea din Iaşi. A servit ajutoare pentru tipărit de teze şi de lucrări speciale, acestea din urmă făcute sub direcţiunea d-lor srofesori Onciu şi Pangratti, în sumă de 1996 lei. A subvenţionat cu suma de 1300 lei 30 de studenţi şi studente lipsiţi de mijloace de la diferite facultăţi. Averea fundaţiunei se urcă la suma de 628.4?8 lei. Veniturile şi cheltuielile ating cifra de 57.935 lei.

Serbarea a fost încheiată printr'o cuvântare a d-lui Spiru Haret, ministrul cultelor şi instr. publice. La orele 2 după amiazi Regele a primit în audienţă pe d-l ministru al instrucţiunei, dimpreună cu d. rector al universităţei din Bucureşti şi d. bibliotecar al fundaţiunei. D. C. Dumitrescu-Iaşi a prezentat M. Sale raportul asupra mersului instituţiunei, iar d-l Al. Ţigara Samurcaş un volum legat cuprinzând tezele absolvenţilor universităţilor din Bucureşti şi Iaşi şi lucrările speciale tipărite în cursul anului din fondurile fundaţiunei.

Cor.

STIRILE ZILEI.

— 14 Maiu v.

In amintirea lui Ciprian Porumbescu. Comitetul Reuniunei române de cântări din Lugoş a stabilit detaliile serbării aniversării de 25 ani ai morţii regretatului nostru compozitor. In ziua morţii, 25 Mai v., (7 Iunie n.) se va celebra parastas în ambele biserici din Lugoj, apoi va urma la orele 11 din zi matineul în pavilonul otelului »Concordia« la care va rosti d-l president Dr. Aurel *Vălean* discursul de deschidere, iar d-l Dr. V. *Branisce* va face o dare de seamă asupra activităţii lui Ciprian Porumbescu, intercalându-se în această dare de seamă mai multe piese de ale compozitorului serbătorit, executate de corul Reuniunei sub dirigenţa d-lui Ioan Vidu. Programul detailat se va publica în curând. Intrarea e liberă.

După cum e informat »Drapelul«, în aceeaşi zi se va face prin corul »Ciprian Porumbescu« din Suceava serbarea oficială la mormântul compozitorului în Stupca, cu care ocaziune se va sfinţi peatra mormântală renovată. Tot în ziua aceea vor aranja serbări societăţile corale »Carmen« din Bucureşti, »Doina« din Turnu-Severin. In Bănat încă se vor aranja serbări în mai multe locuri, iar în Sibiiu se va serba Dumineca ce urmează după aniversarea morţii, reprezentându-se cu acea ocaziune opereta »Craiu nou«.

Studenţi romani învinuiţi de »agitaţie.« Un comitet compus din studenţi de diferite naţionalităţi a organizat, precum ştim, în ziua de 26 Martie în Budapesta un banchet la care au participat vreo două sute de studenţi români, slovaci, sârbi şi italieni, precum şi şase deputaţi naţiona-

---

tură. Strămoşul ţăran, moşul popă, tata advocat, — aristocrat. Acestea încă sunt salturile cele mai mici. Nu e chiar rar nici saltul mortal: ţăran — aristocrat. Te mai miră în aceste împrejurări, dacă la noi »individualismul« (cel mai puţin nobil) e aşa de desvoltat? Te mai miră că fiecare generaţie, setoasă de plăcerile, ce-i oferă *noua* condiţie în care a ajuns, îşi caută, nesăturată, numai de aceste plăceri de sine, şi puţină bătae de cap îşi face cu moştenirea sufletească, ce are să lese generaţiei urmaşe? Nu-i de mirat, cred.

Respuns la o a doua întrebare: câte şi mai câte alte cauze, după cum urmează.

*

Mediul?

Tu, care desigur ai auzit ceva de aceasta teorie a fataliştilor, negreşit o să-mi pui întrebarea: dar mediul nu ţi se pare că poate suplini creşterea de acasă?

Nu, de loc nu mi se pare.

Uf! Mediul, în care trăim noi îl strânge de gât şi pe unul mai tare de înger, da încă pe unul făcut după tipul şi asemănarea — celorlalţi!! Mediul, în care trăim noi? Iţi spun sincer, dragă frate, că dacă într'o bună dimineaţă ar răsări ziduri chineze în jurul acestui »mediu«, eu n'aş sta o clipă pe gânduri să mă mut în altă lume, dacă nu pot în altă ţară — vreau să zic »mediu«.

Aci ai avut toată dreptatea şi tu şi d. Iorga. Acest mediu e păcătos, e ovreesc de păcătos!

Eu nu sunt maghiarofob, o ştii. Am între români tot aşa de puţini prieteni ca şi între maghiari. Dar mediul »acesta« mă înăduşe adesea.

Noi suntem aici încă în plin Balcani. Şi e cu atât mai rău pentru noi, cu cât n'avem putere dela Dumnezeu, de a emancipa de judecata unilaterală, de a ne respinge conştiu cultura apuseană strecurată prin sita maghiaro-ovreiască.

Trei mari însuşiri are acest mediu: coruptibilitatea, dispreţul muncei conştiinţioase şi bogatelizarea celui ce munceşte desinteresat. Ai putut auzi şi tu laudele zilnice la adresa oamenilor cinstiţi şi modeşti: »eh, un balic, un visător, un prostuţ!«

Sunt în o privinţă şi cu creatura acestui mediu. Imi poţi crede pe cuvânt, când mă revolt pentru lipsa de respect, de sfinţenie, faţă de tot ce-i cinstit însă mai puţin genial şi mai de puţin »spirit« — notele de forţe ale mediului nostru!!

*

După ce asupra mediului am ajuns, sper, de acord, tu, ca teolog ce eşti, vei gândi numai decât la — *Provedinţă*. Bine, să ne gândim şi la asta.

Doară tu ce crezi, suntem noi, rassa română din Ungaria, înzestraţi cu speciale daruri naturale?? De-ai crezut-o vreodată, fii bun cenzurează bine socotelile. Observă bine viaţa studenţească dela noi, apoi mai pune în pasive astea: desăvârşită *lipsă a sincerei iubiri pentru artă*, desăvârşită *lipsă de interes pentru sporturi* — apoi fă din nou bilanţul. Spune, cunoşti tu un singur băiat român, care e în stare să rabde foame în o seară numai ca să aivă cu ce-şi plăti a doua zi taxa de intrare la careva muzeu? Spune, cunoşti tu un singur turist român? Spune, societatea studenţească, la care ai fost şi tu prezident, mi se pare, a făcut măcar odată excursie în frumoasa natură din jurul capitalei? (Nu sunt răutăcios să 'ntreb de altă parte numărul excursiilor la »Saskör«). Spune, ştii tu vreo societate de gimnastică a studenţilor români? Cunoşti măcar băieţi singuratici cari se ocupă cu acest sport — afară de massage-ul »aristocraţilor«, după o noapte nedormită?

Unde-s darurile? In'adevăr astăzi când zici »regină«, trebue să zici »sărmană regină«, chiar şi dacă aceasta regină, (sermana) e — „*latina gintă*".

(Va urma).

liști. Zilele trecute, senatul universitar din Budapesta a deschis o anchetă în contra a trei studenți români, și anume: Mircea Rusu fiul directorului ziarului »Tribuna« din Arad: Vasile Lucaciu, fiul deputatului Dr. Lucaciu și Nicolae Popea, cari de altmintrea nici nu luase parte la banchet. Studenții aceștia sunt învinuiți că la banchetul în chestie au ținut discursuri politice ațâțătoare. La interogator, studentul Rusu a recunoscut că a ținut un discurs îndemnând pe deputații naționalităților să combată noul proiect de regulament al camerei și să lupte cu energie pentru drepturile naționalităților. Ancheta continuă.

Comisarul ministerial, d-l Jancsó *Benedek* a cercetat — precum ni-se scrie — în cercul Nocrichului două școli românești, pe cea din Nocrich, cu un învățător și pe cea din Fofeldea, care are doi învățători. Aici a rămas de deplin mulțumit cu rezultatul învățământului. D-l Jancsó are cunoștințe frumoase și bogate despre literatura și bărbații marcanți ai Românilor. D-l Jancsó a visitat și pe d-l Petrescu, directorul »Cordianei«, unde a luat o ojină frugală și i-a admirat biblioteca bogată și de mare valoare.

Reuniunea germană de cântări din Brașov arangează Sâmbătă seara în 30 Maiu un concert la mese întinse în sala redutei. Inceputul la orele 8 seara.

O »rușine«. Scriitorul maghiar Ludovic Doczy se plânge amar în »N. P. Journal« că pe lângă toate opintirile, colecta pentru ridicarea unui monument pe seama lui *Jokai* n'a aflat răsunet în inimile ungurilor. S'a adunat prea puțin. In schimb însă zice Doczy s'a făcut o colectă bogată pentru Nicolae *Bartha*, a cărui merit este că a fost un conducător pătimaș, care își ofensa contrarii și care ca să scape de temniță, a recurs la sprijinul archiducilor. »Este o *rușine* pentru țara ungurească, că pe când Bartha își capătă monument și statuie, vestitul nostru Jokai nu capătă nici una nici alta«. Rușinea asta crede D., că trebue să o spele țara întreagă. Cere adecă să se facă o petiție către monarch, către guvern și către parlament.

Genială ideie! Pe noi nu ne lasă să ridicăm monumente pe banii noștri, și dacă adunăm colecte ni-se confiscă, iar pentru ilustrațiile maghiare, se ridică monumente din visteria țării, la care contribuim și noi cu sânge și muncă. Ce să faci? »Rușinea« țării trebue spălată, de unde se poate!

Noužle tunuri de marină ale Austriei. Marți s'au făcut la Pilsen experiențe cu primul tun cu tragere repede, calibru 30·5 cm., destinat pentru marina de războiu austro-ungară. S'au tras în total șase focuri și anume: trei cu încărcătură redusă și trei cu încărcătură de războiu. In aceste din urmă s'a atins o iuțeală inițială de 797 de metri pe secundă. Presiunea gazului a fost de peste 2800 de atmosfere. Rezultatul experiențelor a fost foarte mulțămitor. Cele trei vase de războiu de câte 14 mii tone tipul »Archiducele Francisc Ferdinand« aflătoare în construcție, primesc fiecare tunuri cu tragere repede de 30.5 cm. și vor fi așezate câte două înainte și câte opt în două turnuri chiurasate. Tunurile furnizate de uzina Skoda au un calibru 30.5 cm., lungimea țevei e de 13.7 metri, greutatea acesteia împreună cu închizătura e de 54,300 kgr. Incărcătura prafului cuprinde 138 kgr. praf de țeavă, cu fum puțin; greutatea glonțului e de 450 kgr.; iuțeala inițială de 800 de metri; presiunea maximă a gazului 2900 atmosfere. Costul unei încărcături cu glonț de războiu e de 3200 cor. Un tun dublu de 30.5 cm. costă cam 2 și jum. milioane cor. Deocamdată vor fi fabricate douăsprezece tunuri de acestea.

La desvălirea statuei lui Vörösmarthy care a avut loc Duminecă în Budapesta Archiducele Iosif a ținut un discurs arătând meritele nemuritoare ale poetului și nemurirea lui câștigată prin operele sale. »Trecând Voi fii ai patriei pe lângă acest monument, a zis Archiducele, să Vă vină în minte cuvintele sublime ale poetului, prin cari Vă provoacă să fiți credincioși totdeauna patriei voastre«. S'au ținut de asemenea mai multe vorbiri din partea representanților mai multor societăți culturale maghiare și s'au depus mai multe cununi pe statuă.

Ébredj Mondárkia! Din Budapesta ni-se trimite un apel sub titlul de mai sus publicat de un anumit *Roger Pál*, în care încearcă a convinge partidele politice despre necesitatea cererii unor relații frățești între Ungaria și Austria. Află de potrivită ocaziunea jubileului Majestății Sale pentru a apropia aceste țări și a aduce cele două neamuri, cari s'au urât în decursul secolilor, la o amiciție adevărată(?) pentru că numai așa vor putea cândva Ungurii striga în lumea mare »*nu supăra pe Ungurul!*« — (Ne bántsd a Magyart!) Multe vreau oamenii, când încearcă a nutri cu unul și același suflet și iubirea și ura față de alții!

Complotul din Muntenegru. Luni s'a început în Cetinje judecarea procesului afacerei bombelor ce trebuiau svârlite la deschiderea parlamentului. O mare mulțime de oameni azistă la proces. Sunt acuzați 52 oameni, dintre cari 31 sunt de față la proces. Acuzatul Radovici, fost ministru, s'a întors Luni din străinătate și s'a prezentat tribunalului. Actul de acuzare califică pe acuzați de criminali de înaltă trădare. După cetirea actului de acuzare s'a început interogatorul. Tipograful Raikovici, care a confirmat depunerile sale anterioare, a respins asertiunea procurorului că ar fi fost trimis la Cetinie și prins aci de poliție cu bombe; el declară că fiind cuprins de remușcare, a venit spontaneu la Cetinie de bună voia lui și a remis singur bombele poliției, revelând întreg planul conspirației.

NECROLOG. Subscrișii cu inimă plină de durere, în numele nostru și al rudeniilor aducem la cunoștință încetarea din viață a mult iubitului tată, soț, ginere și văr **Anton Șanțali**, jude reg. ung. de tribunal în pens. Regretatul și-a dat blândul său suflet în mânile Creatorului în 26 Maiu 1908, la 9 oare seara, în etate de 69 ani și după 33 de ani de fericită căsătorie. Rămășițele pământești ale scumpului defunct se vor ridica din locuința Strada Castelului Nr. 76, Joi în 28 a lunei curente la 3½ ore d. a. și se vor depune spre vecinică odihnă în cimiteriul bisericei române din Groaver după ritul bisericei gr. cat. Fiă-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Brașov, în 27 Maiu 1908. — Văduva Emilia Șanțali n. Gerendy, ca soție. Veturia. Aurel și Traian ca fică și fii. Maria Gererdy Papp născ Deak, ca soacră. Augustin Șantali, ca văr.

Canalizarea orașului Brașov.

(Instrucțiune.)

— Urmare. —

In sensul dispozițiunilor din statutul de canalizare — și acesta și statutul pentru scoaterea apelor din case și din curți s'au tipărit și se află de vânzare la servitoriul din casa Sfatului — proprietarii locurilor pe cari se află edificii și cari cad în rețeaua de canalizare, sunt obligați a-și face conductele de adnecsare *în termin de patru luni*, socotite dela isprăvirea canalului din strada de dinaintea locului lor, pentruca din curțile lor să se poată scurge apele (cea de ploae și cea de zăpadă și apa de spălături).

In marginile terminului aci menționat, trebue legate — prin un conduct de țevi suteran lateral, făcut din lut glazurat — și țevile din fronturile din stradă ale caselor de îmbucătura intermediară a conductului de adnecsare, mai departe trebue făcut puțul de revisuire (Revisionschaft) menționat mai sus, precum și castenul din curte și în fine conductul principal al curții legat de conductul de adnecsare făcut de oraș, trebue întins în curte așa de departe, ca afăt castenul de adunat apa din curte, cât și eventualele conducte pentru apele de spălături și pentru apa de pisteală să poată fi legate de aceea fără nici o greutate.

De sine se'nțelege, că tot cu aceasta ocasiune trebue grijit a se întepeni în acest conduct și îmbucătura intermediară pentru conductele laterale ce s'arătă mai târziu de necesarii.

Referitor la țevile de ploaie cadente, se admite acel favor, că din ele poate să curgă apa liber pe jgeabul curții până la coastenul din curte. Când se face adnecsarea îmbiătorilor — și aceasta trebue să se întâmple în termin de cinci ani de zile — atunci trebue să se lege de capătul conductului principal al curții cel puțin o țeavă de ploae cadentă, care are să servească a se ventila și a se spăla, respective a se clăti conductul pe timpul când plouă.

Când trebue să-și facă proprietarii rugările și când să-și »presenteze planurile ca poate vedea clar și limpede din §§ 3 și 9 ai statutului pentru scoaterea apelor din curți.

(Va urma).

Numărul nostru jubilar.

Ziua apariției numărului jubilar al »Gazetei Transilvaniei« se va face cunoscută publicului cetitor în curând. — Observăm, că numărul jubilar va fi mult mai voluminos decât se proiectase la început și va cuprinde și număroase ilustrațiuni.

Prețul numărului jubilar e stabilit pentru *Austro-Ungaria* cu *1 coroană și 50 bani*, ear pentru *România* și străinătate cu *2 coroane* (sau *2 Lei 50 bani*) de exemplar.

Mărindu-se ediția suntem în pozițiune de a *primi abonamente în tot timpul până la aparițiune.*

Venitul curat din abonamente va intra la *fondul jubilar pentru ajutorarea ziariștilor și a scriitorilor români dela noi.*

ULTIME ȘTIRI.

Roma, 27 Mai. (Telegr. part. a „Gaz. Tr.) — Recepțiunea la Sfântul Părinte a durat un ceas. Episcopul Dr. Demetriu Radu a rostit un discurs important. Papa a răspuns cu amabilitate părintească, asigurându ne de dragostea sa specială. Intre altele Leone X a declarat: *„Romeni sono doppamente romani“*. (Românii sunt de două ori Romani). Seara vom pleca cu toții la Florența. Intre pelerini e mare însuflețirea și mângâierea.

Budapesta, 27 Maiu. Eri la prânz ministrul de comerț Francisc Kossuth, simțindu-se rău pe când se afla la masa de lucru la minister, a fost transportat la locuința sa. După cum se zvonește, ministru se află grav bolnav.

Budapesta, 27 Maiu. Intre lucrători domnește o mare fierbere în urma tendinței guvernului de a lovi în organizațiile muncitorești. Se așteaptă cu nerăbdare discursul lui Andrassy în cameră asupra votului universal. Dacă această cuvântare nu va mulțumi pe muncitori, atunci se poate aștepta proclamarea grevei generale în toată țara.

Lemberg, 27 Maiu. In satul Cernichov lângă Tarnopol, mai mulți țărani au atacat pe jandarmi în momentul când aceștia făceau o perchisiție. S'au tras focuri de ambele părți Doi țărani, două femei și un copil au fost uciși iar 10 persoane grav rănite. Motivul ciocnirei ar fi ca țăranii satului au pescuit în mod nelegal. După o altă versiune ar fi 6 morți și 3 răniți.

New-York 27 Maiu. In statele Okiahama și Texas inundațiile au făcut, până acum, pagube de peste 2.000,000 dolari. Apele revărsându-se cu mare furie au luat cu ele poduri și case. Mii de oameni au rămas fără adăpost. Pe câmpuri stau numeroase trenuri, pline cu pasageri, cari nu-și pot continua drumul. In multe locuri apa are o înălțime de peste 7 picioare. Sunt temeri că au căzut foarte multe victime omenești; apele aduc mereu cadavre.

Filadelfia 27 Maiu. Duminecă pe când un vagon electric de stradă plin de escursioniști își începu cursa, frâna se rupse și vagonul o porni cu o viteză extraordinară pe pantă. Inainte ca pasagerii să se fi putut salva vagonul se întâlni în față cu un altul strivind în ciocnirea lui doi tineri, cari se pregăteau să sară de pe platforma din față. Ambele vagoane izbiră alte 4 vagoane în drumul lor. Toate șease vagoane s'au sfărâmat cu desăvârșire zdrobind sub ruinele lor 100 de pasageri. Masa îngrozitoare de oameni striviți prezintă ochilor o priveliște înspăimântătoare. Sosind polițiști au fost scoase de sub ruine numeroase persoane oribil mutilate.

Londra, 27 Mai. La banchetul dela palatul Buckingam, regele Eduard a ținut următorul toast în limba franceză pentru președintele Fallieres. „Fiți bine venit d-le președinte. Eu și regina suntem entuziasmați de plăcerea de a vă primi la noi și pentru că e prima oară că veniți în Anglia să sperăm că veți pleca din această vizită, fie chiar scurtă, cu amintiri plăcute. Mâne, sper că vom vizita împreună expoziția franco-engleză. Existența acestei expoziții dovedește mai mult ca ori când înțelegerea cordială ce există între țările noastre. Doresc din toată inima ca această înțelegere cordială să fie și o înțelegere permanentă pentru binele ambelor țări, și pentru menținerea păcei care reprezintă fericirea lumei întregi. Golesc acest pahar în sănătatea președintelui republicei franceze, precum și pentru binele și fericirea Franței, a țărei pe care o cunosc și o admir de atâta timp.

Președintele Fallieres a răspuns mulțumind și relevând de asemenea sincera și cordiala înțelegere între cele două state.

Diverse.

Arta sinuciderei la Petersburg. — Desele sinucideri, cari se produc acum la Petersburg, au provocat crearea unei bizare mișcări de protestare, nu împotriva sinuciderei chiar, ci asupra felului cum se săptuește. Promotorii mișcărei socotesc că trebue să se sfârșească cu mijloacele banale și prozaice ale sinuciderei: funia, revolverul, otrava, apa sau fereastra. O preocupare estetică trebue să se trădeze în acest gest suprem și propagandiștii predică cum pot mai bine printre cei plictisiți de viață, cari sunt așa de număroși, nevoia de a »muri frumos«.

Unii predică cu pilda, cum a făcut un student care s'a sinucis la un spectacol în momentul când eroina unei drame a lui Ciakovski se sinucide pe scenă. Una din metodele cele mai la modă de vre-o câteva zile constă în a merge la cascadele Imatria, o imensă masă de apă care cade în lacul Saima, și de a se arunca în prăpastie.

Două fete și un bătrân gentilom s'au omorât săptămâna asta, în aceeași zi, prin această metodă.. estetică.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

NOUL OTEL

„CONTINENTAL“

proprietatea domnului Petru Popovici, situat în strada Castelului, Brașov,

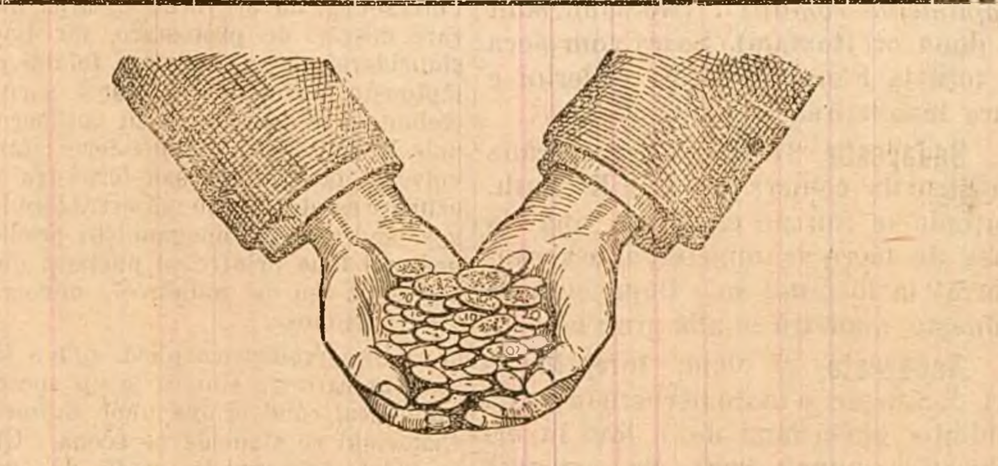
se va deschide peste câteva zile.

Cel mai elegant otel din Brașov.

Patruzeci odăi.
Lumină electrică.
Băi și grădină la dispoziție.

Otelul este arangiat **cu cel mai elegant și modern confort** și e situat în centrul orașului, aproape de teatru și de aleele orașului.

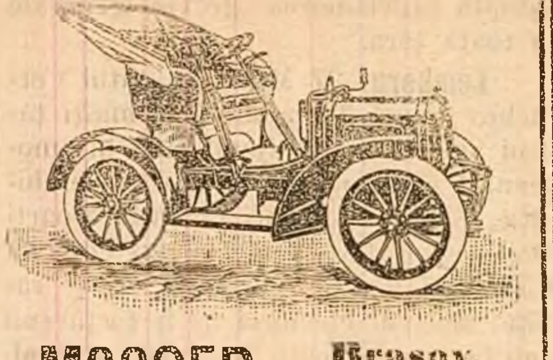
167,5—10.

Fie-care posesor a unei

Trăsuri-motor a lui PUCH!

economisește mulți bani și mai mult năcaz.

B cicle motor:
Siguranță mare:
Ml .(tl Kg. 2½, 2¾, 3½, 4 5 &6HP.

Automobile:
construcție simplă. Executare solidă:
8/9 9/10 14/16, 20/25 HP.

Benzin. Uleiu. Părți constitutive Pneumatice.
Reparaturi de automobile.

Reprezentant: MICHAEL MOOSER, Brașov, Strada Porții 39.

Boas de pene seine, negru și alb.

Mare asortiment de parasoale și umbrele.

Ce este nou?

În salonul de mărfuri Parthie și resturi, **strada neagră Nr. 35**, se vind cu **prețuri de tot ieftine** cele mai nouă și moderne stofe de **rochi**, pentru **primăvară** și vară de **mătase**, neagră și **colorată** pentru **róchi** și bluse. **Stofe de lână**, cele mai nouă, în genre **franțuzesc** și **englezesc** de toate colorile și calitățile. **Toate articolele de garnisări. Stofe de lână** pentru bluse, asortiment mare. **Voil de lehn, Batist. Gloth, Zepfier, Peques. Satin. Stofe de in, stofe de dartele. Ripper**, pentru **costume** de băeți, **pânzări, pânzături** de masă **cu metru. Garnituri** de **masă** și **pat** dela **5·80 în sus** (3 bucăți)

Stofe de haine pentru confimanzi. colorate, crem și negri. **Stofe** pentru costumuri **bărbătești** și toate mărunțișurile pentru croitori.

De-o visitare numeroasă se roagă

(137,12 10)

IULIUS RESCHNER.

Stofe de perdele crem și albe.

COVOARE.

O recerință a frumseței este

Teintul frumos.

A se feri de imitații!

Damele îl pot conserva prin folosirea a miraculoasei

MARGIT-CREMA

a lui FÖLDES.

MARGIT-CRÊME este un cosmetic cu deosebire fin și plăcut, care netezește fața în scurt timp face pielea moale ca catifeaua, în 10—20 zile. Dispare cu desăvârșire pistrui, petele de ficat și orice necurățenie a feței.

O particularitate avantagioasă a Crêmei este că nu face pielea lucie ca alte crême, din contră dispare lustrul, se poate folosi peste zi. Avantagiu principal că nu conține argint viu sau plumb.

Prețul unui borcan mare **2 cor.**, borcan mic **1 cor.** Margit Pasta de dinți **1 cor.** Apă de obraz **1 cor.**

Depositul principal în Brașov: Kellemen Ferencz; Klein Victor; Kugler Rezső; Lang & Theil drog.; C. H Neustädter drog; Neustädter Jenő, Oberth Henrick, Roth Victor. Stenner Frigyes.

In Sighișoara: A. V. Langner, farm.; Julius Tartler, drog.

Producent: **CLEMENS v. FÖLDES, farmacist în Arad.**
Comande de 6 cor. să trimit franco.

A se feri de falsificări!

Cea mai bogată baie feruginoasă în acid carbonic și baie de nămol, idroterapie rațională, cură de zer și lapte

DORNA

în Carpații Bucovinei.

Stație a căilor ferate, situată la confluența Dornei și Bistriței aurie, 14 oare depărtare dela București și 11 oare depărtare dela Liov.

Palate monumentale de cură, laboratoriu balneologic, apaducte din izvoare Alpine, canalizație, lumină electrică, pavilion de isolare, cale pentru biciclete, de două ori pe zi concerte ale muzicei militare dela Regimentul din Bistrița, escursiuni în România, Transilvania și Ungaria apropiată cu trăsură, călare și plute

Succese splendide la: **boale de nervi, boale femeești și cele de inimă, la anemie, arterioscleroză, și ex date.**

Prospecte gratis.

Informațiuni medicale se pot lua la medicul stabilimentului de băi, cons. imp.

(162,3—15.)

Dr. Arthur Loebel.

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.

Important pentru vêndĕtorii de cărți prin orașe și têrguri
este cartea de rugăciune

„Lauda lui Dumnedeu“

pentru credincioșii de religiunea ortodoxă română, cuprindênd rugăciunĭ de diminéța și de séră, la sfânta Liturgie, la taina mărturisirei, precum și la alte multe rugăciunĭ folositóre 56 la numĕr pe 255 paginĭ, format octav mic.

Acéstă carte de rugăciunĭ artistic legată este prima la Românĭ carĭ până acuma se închinau din cărți șubred legate și ordinare. Acuma nu trebue sĕ stăm în privința acésta mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalități. Prin cartea de rugăciune „*Lauda lui Dumnedeu*“ s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumósă și se póte căpĕta în diferite legăturĭ dela mai simple până la mai luxóse și tóte în preț fórte moderat.

Prețul lor este:

	Cor. b.		Cor. b.
Legătură trainică négră și aurită cu séu fără chip sfânt	—.90	Imit. de fildes cu catifea și închietóre	2.65
Imit. de fildes în alb séu negru	1.60	„ „ „ cu catifea și podóbă mai mare	3.10
„ „ „ cu închietóre	1.80	*Vĕndĕtorii de cărți primesc un rabat mai considerabil.*	
„ „ „ cu cadru argintat și închidĕtóre	2.10		

Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra „*Cartei de rugăciune*“ *întocmite de protopresbiterul Calistrat Coca* cu aprobarea consistoriului episcopesc ortodox oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprindênd asemenea tóte rugăciunile nóstre folositóre ar fi cea mai potrivită carte de rugăciune pentru toți școlarii.

Prețul acestei cărți:

In pânză négră . . . . cor. 1.—
„ „ „ ceva mai luxósă . . . . . . cor. 1.20
„ „ „ format ceva mai mare . . . cor. 1.40

***Tóte acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov, unde au sĕ se adreseze și* vêndĕtorii.**

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à 10 fileri se vinde la zaraful **Dumitru Pop**, la tutungeria de pe parcul Rudolf, și la Eremias Nepoții.